

YMPÄRISTÖVASTUU

-OHJELMA 2021–2025

Suomen Uimaopetus- ja
Hengenpelastusliitto

Sisältö

Taustaa	1
Ohjelman tavoite	2
Nykytilan kuvaus – järjestöemme oma toiminta	2
• Koulutukset ja tapahtumat	3
• Palvelut ja hankinnat	4
• Energia ja jätehuolto	5
• Toimenpiteet SUH:n ympäristövaikutusten vähentämiseksi	6
Nykytilan kuvaus – toimintaympäristömme	7
• Uimahallit, kylpylät ja muut allastilat	7
• Luonnonvedet	8
• Kansainvälinen kilpailutoiminta	9
• Toimenpiteet ympäristövaikutusten vähentämiseksi toimintaympäristössä	10
Ohjelman seuranta, päivittäminen ja siitä viestiminen	11

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto (SUH) on koulutus- ja valistusjärjestö, jonka tehtävänä on uimataidon, vesi- ja jääturvallisuuden sekä niihin liittyvien olosuhteiden edistäminen. Toteutamme tehtäviämme 11 valtakunnallisen jäsenjärjestömmen ja muiden sidosryhmiemme kanssa.

Taustaa

Ilmastonmuutos on yksi merkittävimpiä ihmiskunnan, mutta myös konkreettisesti järjestömmen toimintaympäristön tulevaisuuteen vaikuttavia tekijöitä. Jo nyt sään ääri-ilmiöiden (mm. myrskyt, tulvat, helteet) määrän voidaan arvioida lisääntyneen ja esimerkiksi jääolosuhteiden heikentyminen lienee ilmaston lämpenemisen myötä todennäköistä. Uhkana on, että tulvien, helteiden ja heikkojen jäiden lisääntyessä myös hukkumiskuolemien riski kasvaa. Itämeren ja muiden vesistöjen kunnolla on myös vaikutusta siihen, voivatko tulevat sukupolvet oppia uimaan luonnonvesissä.

Ohjelman tavoite

Suomen tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Osallistumme tämän tavoitteen toteuttamiseen vähentämällä järjestömme ilmasto- ja ympäristövaikutuksia. Tunnistamme toimintamme merkittävimmät ympäristövaikutukset ja teemme toimenpiteitä vaikutusten vähentämiseksi. Vaikutamme toimintaympäristössämme sekä kansallisesti että kansainvälisesti ympäristölle haitallisten vaikutusten vähentämiseksi.

Nykytilan kuvaus – järjestömme oma toiminta

Järjestömme on tehnyt karkean arvion omasta hiilijalanjäljestään Hiilifiksi järjestö-laskuria hyödyntäen. Tehdyn laskelman perusteella ylivoimaisesti suurin osuus hiilijalanjäljestämme koostuu henkilöstömme (10 hlö) ja kouluttajiemme (80 hlö) matkustamisesta. Tämän lisäksi päästöjä aiheutuu myös koulutuksiimme osallistuvien (3000–3500 hlö/vuosi) matkustamisesta, mistä meillä ei tosin ole mahdollista saada tarkkoja tietoja. Tapahtumat (200–300/vuosi) olivat laskurin perusteella seuravaksi suurin päästölähde ja tämän jälkeen energia sekä hankinnat. Valitettavasti kyseisen laskurin päivittäminen on päätynyt, joten laskurin käyttö ei enää ollut luotettavaa, eikä saatu tieto siten vertailukelpoista. Tarkoitus on ottaa käyttöön Tradekan maksuton ilmastolaskuri, jolla järjestö voi arvioida hiilijalanjälkeään ja ilmastovaikutuksiaan.

Koulutukset ja tapahtumat

Koulutustoimintamme edellyttää lähiopetusta ja usein myös varusteita, joita on mahdotonta kuljettaa julkisissa kulkuneuvoissa. Toisaalta kurseja järjestetään ympäri Suomen ja kouluttajia on rekrytoitu maantieteellisesti kattavasti, jotta heitä löytyisi mahdollisimman läheltä kurssipaikkaa. Lisäksi olemme jo mahdollisuuksien mukaan lisänneet kurseillemme etäkoulutusosuuksia tai siirtäneet koulutussisältöjä kokonaan verkkokoulutuksiksi. Tämä on vähentänyt kalenterikursseilta lähiosallistumispäiviä ja näin myös matkustamista. Koulutuksissa tarvittavien varusteiden logistiikkaa on pyritty järjeistämään, jotta varusteita tarvitsisi lähettää mahdollisimman vähän edestakaisin. Kokouksien järjestämisessä suositaan hybridi- ja etäkokouksia ja matkustamiskäytäntöjä kehitetään jatkuvasti taloudellisempaan ja vastuullisempaan suuntaan. Etätyömahdollisuuksia on laajennettu ja näin vähennetään työmatkaliikennettä.

Lentomatkustamista tehdään harkiten. Lentämistä vaativaan kansainväliseen toimintaan osallistutaan seuraavasti: hengenpelastuksen arvokilpailut n. 1 krt/vuosi (joukkue 4–10 hlöä) ja SUH:n edustaja 5–10 kansainvälisessä kokouksessa / tapahtumassa vuosittain. Lisäksi kotimaassa tehdään satunnaisesti kustannus- ja ajansäästösyistä yksittäisiä lentomatkoja. Kansainvälisessä toiminnassakin hyödynnetään jatkossa aiempaa enemmän etäyhteyksiä. Toistaiseksi lentomatkojen päästöjä ei ole kompensoitu.

Palvelut ja hankinnat

Järjestöllämme on varainhankinnan ylläpitämiseksi oma verkkokauppa, jossa myynnissä mm. uintimerkkejä ja muuta uimakoulumateriaalia sekä hengenpelastajien vaatetusta. Verkkokaupan lähetykset lähetetään postitse ja Posti on jo hiilineutraali päästöjen vapaaehtoisen kompensoinnin kautta. Koulutuksiin lähetetään varusteita viikoittain Matkahuollon kuljettamana. Myös Matkahuolto vähentää jatkuvasti päästöjään osana Matkahuolto hiilineutraali 2030 -tiekarttaansa. It-laitteet on hankittu pääosin leasing-palveluna QFIX Oy:ltä, josta on hankittu myös it-tukipalvelut. QFIX on hiilineutraali palveluntuottaja. Verkkokaupan, toimiston ja mm. tapahtumissa jaettavien tavaroiden hankinnat tehdään tällä hetkellä eri toimittajilta pääosin taloudellisin perustein. Opetusvälineitä hankitaan harkiten. Niitä huolletaan ja kierrätetään, jotta varmistetaan mahdollisimman pitkä käyttöikä.

Energia ja jätehuolto

Toimisto- ja varastotilassamme (230 m² + 70 m²) käytettävän energian ympäristöystävällisyyteen emme pysty toistaiseksi vaikuttamaan, mutta energiankulutukseen kyllä. Jätteiden kierrätys on toimistollamme järjestetty asianmukaisesti. Kalustuksessa on hyödynnetty kierrätyskalusteita ja olemassa olevia kalusteita on muokattu käyttötarkoitukseen sopivaksi. Verkkokaupan pakettilähetyksissä kierrätämme muun muassa käytettyjä pahvilaatikoita. Kursseilla EA-opetuksessa käytettävien henkilökohtaisten MiniAnne-elvytysnukkejen määrää on vähennetty kursseilla, joissa kurssilaiset ovat sen jo saaneet aiemmalta kurssilta. Joskin on todettu, että monilla nukke menee kurssin jälkeen todennäköisesti roskiin. Näin ollen on päätetty siirtyä käyttämään vain palauteyksiköillä varustettuja nukkeja, jotka kiertävät kursseilta toiselle.

Kursseilla on käytössä sähköinen Priima-oppimisympäristö, mikä on vähentänyt paperisen kurssimateriaalin määrää. Kokonaan kirjallisesta materiaalista ei ole vielä luovuttu ja käytössä on muun muassa muutamia kirjoja, joita ei ole sähköisesti vielä tarjolla. Sähköinen taloushallintojärjestelmä ja arkistointijärjestelmä vähentää osaltaan paperinkulutusta.

Toimenpiteet SUH:n ympäristövaikutusten vähentämiseksi

Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuuhlöt	Mittari ja arviointi
Laskemme järjestöimme hiilijalanjäljen ja ilmastovaikutukset hyödyntäen Tradekan ilmastolaskuria.	Ensimmäisen kerran syksyllä 2024 ja sen jälkeen vuosittain toimintakertomusprosessin yhteydessä.	Tekninen asiantuntija, toiminnanjohtaja.	Toteutunut: kyllä/ei seuraamme hiilijalanjäljen kehitystä ja päivitämme sen perusteella toimenpiteitä.
Suositaan hybridi- ja etäkokouksia sekä vähennetään työmatkaliikennettä etätöitä tekemällä .	Jatkuvaa.	Kaikki työntekijät.	Järjestettyjen kokousten ja etätöypäivien määrä.
Valitsemme kokous- ja tapahtumapaikat siten, että niihin voi matkustaa helposti lihasvoimin ja/tai julkisin kulkuneuvoin, kannustamme kimpapakyyteihin.	Jatkuvaa.	Ko. tapahtumasta vastaava.	Arvioimme tapauskohtaisesti toteutunut: kyllä/ei.
Lisäämme sähköisten materiaalien käyttöä mahdollisuuksien mukaan.	Jatkuvaa.	Koulutussuunnittelijat.	Kirjallisten materiaalien menekin väheneminen (säännöllinen seuranta).
Lopetamme henkilökohtaisten MiniAnne-elvytysnukkejen käytön.	2025 alkaen.	koulutussuunnittelijat.	Vähentynyt jätteen määrä.

Nykytilan kuvaus – toimintaympäristömme

Toimintaympäristöömme suuntautuvilla toimilla, kuten energiatehokkuutta edistäviä ratkaisuja tai vesistöjen puhtautta edistämällä, voimme vaikuttaa huomattavasti laajemmin kuin keskittymällä oman organisaatiomme ympäristövaikutuksiin.

Uimahallit, kylpylät ja muut allastilat

Suomessa on yhteensä noin 250 uimahallia ja kylpylää ja arviolta useampi sata muun tyyppistä allastilaa, jotka tarjoavat vesiliikunnan harrastusmahdollisuuksia eri-ikäisille ja toimintakyvyltään erilaisille ihmisille ympäri vuoden. Näissä allastiloissa järjestetään myös suurelta osin SUH:n koulutukset. Edellä mainittujen uimaloiden suurimmat ympäristövaikutukset tulevat energian käytöstä. Olemmekin jo vuosien ajan neuvoneet ja ohjanneet uimaloiden rakentajia ja ylläpitäjiä kestävien energiaratkaisujen valinnoissa ja käyttämisessä. Lisäksi olemme olleet mukana muun muassa uimahallien energiankäytön tietopohjan ja energiatehokkuuden lisäämiseen tähtäävän Uimahalliportaalin kehitystyössä. Olemme olleet mukana Suomen Ympäristökeskuksen (SYKE) vähähiilisen uimahallirakentamisen ja Aalto yliopiston ENSIHALLI (Energiatehokkaat ja sisäympäristöltään laadukkaat uimahallirakennukset) hankkeissa. Lisäksi vuoden 2024 aikana olemme mukana Motivan uimahallien energiatehokkuuden kehittämishankkeessa asiantuntijana ja hankkeeseen osallistuvien yhdeksän hallin mentorina.

Luonnonvedet

Suomessa on yli 300 000 kilometriä rantaviivaa ja eri vesistöt ovat läsnä liki kaikkien Suomessa asuvien arjessa. Uimarannat ovat kesäaikaan myös vilkkaita uimakoulun pitopaikkoja ja myös osa kursseistamme järjestetään rantaolosuhteissa. Virallisia uimarantoja ja uimapaikkoja on yli 2000, ja näistä useimmissa myös uimaveden laatua tarkkaillaan. Tekemämme selvityksen mukaan uimarantoja ylläpitävistä kunnista suurin osa arvioi rantojensa veden laadun kesällä hyväksi. Joka viides vastaajista piti ilkeävaltaa ja roskaamista suurimpana uimarantoihin liittyvänä ongelmana nyt ja lähitulevaisuudessa. Liki 15 prosenttia nosti esiin vedenlaadun (mm. sinilevä ja rehevöityminen) heikentymisen tulevaisuudessa.

Olemmekin tehneet vuodesta 2019 alkaen yhteistyötä John Nurminen -säätiön kanssa Itämeren suojelun edistämiseksi muun muassa järjestämällä hyväntekeväisyysuinnin, viestimällä kansalaisille ja sidosryhmille Itämeren suojeluun liittyvistä teemoista omissa kanavissaan ja osallistumalla Itämeripäivän toteutukseen. Lisäksi roskaamisen ehkäisy on ollut teemana muun muassa kuntien käyttöön suunnatussa uimarantaetiketissä ja muissa rantaturvallisuuteen liittyvissä viestintämateriaaleissa.

Kansainvälinen kilpailutoiminta

Olemme hengenpelastuksen kilpailutoiminnan järjestäjä Suomessa. Kansainvälinen hengenpelastusliitto (ILS) ja Euroopan hengenpelastusliitto (ILSE) järjestävät lajin MM- ja EM-kilpailuja kahden vuoden välein. MM-kilpailuihin osallistuu 4000–5000 urheilijaa ja 1000–1500 toimitsijaa. Tapahtuma on osallistujamäärältään yksi suurimmista urheilutapahtumista maailmassa ja kokonaisuudessaan kilpailut kestävät yli 15 päivää. Toki yleisön määrällä mitattuna on vielä melkoisesti matkaa urheilun suur tapahtumiin. EM-kilpailut ovat mittakaavaltaan pienemmät, mutta silti osallistujamäärät nousevat tuhansiin. Toistaiseksi kilpailujen järjestämisessä ei ole huomioitu juurikaan ympäristövaikutuksia, eikä kansainväliset liitot ole sisällyttäneet ympäristövaikutusten arviointiin tai vähentämiseen liittyviä vaatimuksia kilpailuiden järjestäjille. ILS:llä on tosin linjaus vesiympäristöjen suojelemisesta, jossa lähinnä kannustetaan jäsenjärjestöjä tekemään yhteistyötä vesien suojeluun erikoistuneiden järjestöjen ja huolehtimaan osaltaan vesistöjen puhtaudesta.

Toimenpiteet ympäristövaikutusten vähentämiseksi toimintaympäristössä

Toimenpiteet

Aikataulu

Vastuuhlöt

Mittari ja arviointi

Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan eri toimijoiden (kuten SYKE, Aalto yliopisto, Motiva) energiatehokkuutta edistäviin hankkeisiin, hyödynnetään hankkeen tuloksia uimaloiden rakentajille ja ylläpitäjille kohdennetussa neuvonnassa ja viestinnässä.

Jatkuvaa.

Tekninen asiantuntija.

Seurataan uimaloiden energiatehokkuuden kehittymistä, neuvonnan ja viestinnän määrä & näkyvyys.

Jatketaan yhteistyötä John Nurminen -säätiön kanssa Itämeren suojelun ja Itämeripäivän tavoitteiden edistämiseksi.

Jatkuvaa.

Viestintäasiantuntija.

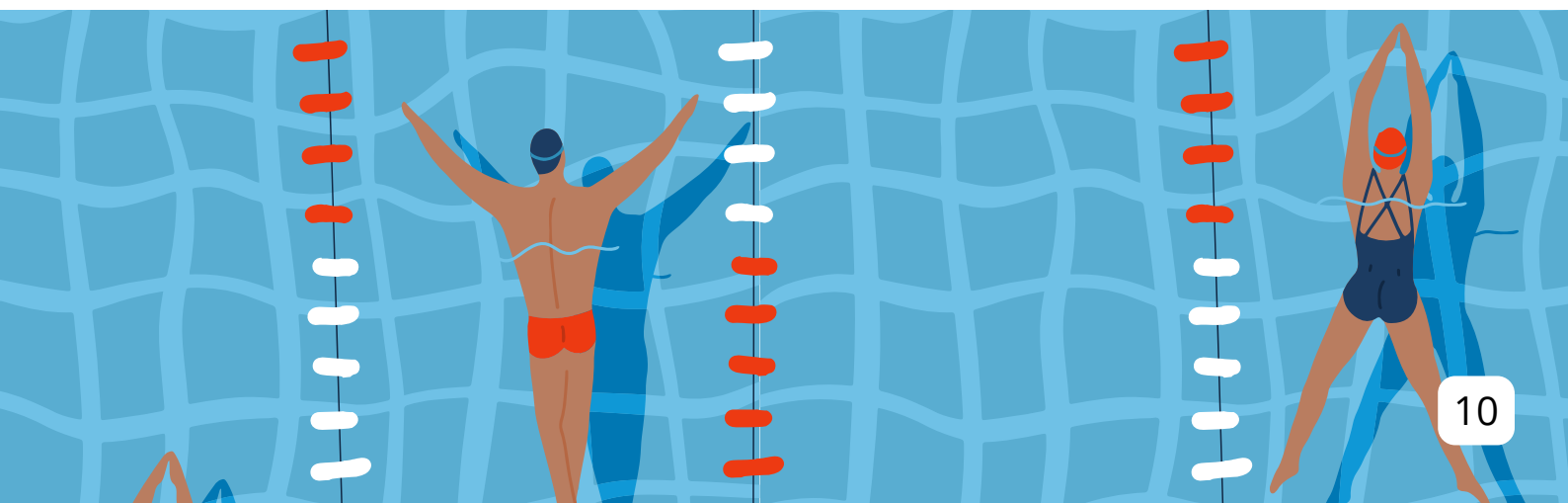
Yhteistyön ja aiheeseen liittyvän viestinnän määrä ja näkyvyys.

Nostetaan ilmastonmuutokseen ja ympäristövaikutusten vähentämiseen liittyvät kysymykset esiin kansainvälisten liittojen eri toimielimissä.

Jatkuvaa

Toiminnanjohtaja ja Suomen edustajat eri liittojen toimielimissä.

Seurataan ja arvioidaan toteutumista: kv. liittojen linjaukset ja kilpailuiden järjestämishojeet / vaatimukset ympäristövaikutuksiin liittyen.

Ohjelman seuranta, päivittäminen ja siitä viestiminen

Ohjelman sisällöt ja toimenpiteet integroidaan osaksi liiton toimintasuunnitelmaa ja niiden toteutumista seurataan osana toiminnan- ja strategian arviointiprosessia vuosittain henkilöstön ja hallituksen toimesta. Seuraavan kerran suunnitelma arvioidaan ja päivitetään laajemmin liiton strategiaprosessin yhteydessä vuoden 2025 aikana.

Viestimme ohjelmasta ja sen toimenpiteistä aktiivisesti järjestömme eri kanavissa.

